

20-01-24, NWT

Replik: Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta

Politiska beslut kan inte ändra på den tekniska och kommersiella bedömningen, men politikerna kan förstås besluta om obegränsade subventioner till dessa gamla reaktorer, skriver Lars Thunberg.

Svar till [Lars Hjalmered och Camilla Brodin \(12/1 2020\)](#).

I NWT den 12 januari skriver energitalespersonerna Lars Hjalmered (M) och Camilla Brodin (KD) att de gick med i energiöverenskommelsen under hotet att i annat skulle all kärnkraft ha stängts ned. Det är inte trovärdigt. Tvärtom tillåter överenskommelsen byggande av nya kärnkraftverk.

Hjalmered och Brodins debattartikel är oprecis och svepande och det finns mycket att invända emot men det går inte bemöta allt. De talar om omfattande elektrifiering och hänvisar till experter om att elproduktionen behöver öka med 60 procent. Det är oklart vilka experterna är.

Likaså är det är oklart under vilken tidsperiod denna ökning bör äga rum. Troligen menar de en 25-årsperiod eftersom det nämndes i riksdagsdebatten nyligen. Det skulle exempelvis innebära en produktionsökning med i medeltal 2 procent per år där den första ökningen är mindre än den sista (25:e), i absoluta tal. Det går också beskriva ökningen som linjär med 2,4 procentenheter per år. Frågan är om en sådan produktionsökning ska kallas "omfattande"? Med nuvarande produktionsökning av vindenergin i Sverige så är detta ett rimligt mål.

Vidare kallar de el från kärnkraft för "ren el". Det är upp till var och en att tänka efter om el från kärnkraft kan betecknas som ren. Man måste då också väga in uranbrytning, avfallshantering och rivning av kärnkraftverket.

Längre fram i artikeln införs begreppet "ekonomiskt meningsfulla livstidsförlängningar" där de syftar på att kunna driva kärnkraftsreaktorer längre tid än vad de är konstruerade för. Det borde vara ett av de mest diffusa begrepp man kan hitta på. Vilken politiker är skickad att avgöra om det är ekonomiskt meningsfullt att livstidsförlänga reaktorer? Kanske Lars Hjalmered själv eller ska vi fråga Isabella Lövin?

Kärnkraftsexperternas kunnande är ju utdömt av kärnkraftsförespråkarna var det gäller att avgöra när en reaktor ska stängas av. Talespersonerna i energifrågor för Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna har diametralt olika åsikter visavi experterna på Vattenfall. Dessa fyra tror att det ska gå att driva vidare respektive återuppliva Ringhals 1 och 2 utan att det kostar något för varken skattebetalarna eller abonnenterna.

Politiska beslut kan inte ändra på den tekniska och kommersiella bedömningen, men politikerna kan förstås besluta om obegränsade subventioner till dessa gamla reaktorer. Det är inte småpengar som behövs till reaktorer som sedan fem år är planerade att läggas ned. Reaktorerna har inte fått några löpande investeringar som en längre drifttid hade krävt. Det är alltså naivt att tro att det går att hålla liv i Ringhals 1 och återuppliva Ringhals 2.

Vad ska man säga om ny kärnkraft i Sverige? Ett av problemen är i så fall att vi skulle behöva lägga ut jobbet på utländska entreprenörer. Det ligger nära till hand att kinesiska eller ryska företag skulle vinna upphandlingen. Ett ännu större äventyr skulle kärnkraftverk av generation 4 vara.

Ovanpå allt så hörs det aldrig något från kärnkraftsförespråkarna om riskerna med tekniken. Istället talar SD om att "kärnkraften har tjänat oss väl". Med oss menar de Sverige. Är de medvetna om Tjernobyli? Har de sett filmen och trott att det är en fiktion? Fukushimakatastrofen har ju ändå hänt i närtid. Saneringskostnaderna efter olyckan närmar sig nu astronomiska 7 000 miljarder kronor.

Behöver vi en ny energipolitik? Svaret är att politikerna behöver vara uthålliga och inte skapa osäkerhet på energimarknaden. Energiöverenskommelsen ska fortsatt gälla. Den är varken gammal eller genomförd.

Lars Thunberg *Medlem i föreningen Värmland mot kärnkraft*